

STŘEDOVĚKÁ SPOLEČNOST

Tomáš Štítý - učení o trojím lidu

lid ; *trojí lid* - dnes *společnost* (souhrn společně žijících lidí)

obec, církve, sbor

tovariš, tovarišstvie - původně druh v práci, pak nejbližší přítel

šlechta

středohornoněmecky *slahte* = „rod, původ, kmen“

legenda o svaté Kateřině: „*Ó šlechto všiej šlechtnosti!*“

pán

„*Vaše Milost*“, „*Tvá Milost*“, „*urozený pane*“

připánkovati

Dalimilova kronika: „*Chlap svú volí tobě nic nedá, pánkaje tobě, svého času hledá.*“

rytieř

Alexandreida: „*Tot' vše výborní rytieři, těch komonstvo pod kropieři.*“

z něm. *Ritter* a to z *reiten*

franc. *chevalier* z *le cheval* – kůň (české kavalír)

rytieři nebo *rytieřstvo*

rytieřiti, rytěřovati, bojovati, turnieřiti

Anežka z Rožmberka r. 1470: „*Již sem ... domuov přijela a pravý sem rytieř byla, nebyvši nemocna nikdež.*“

zeman

zeměnin, zeměně/zemané

vládyka - vlásti, vládnouti

panoše, panošě

Nápis na středověkém pražském domě:

panoše je panošě, i když nemá ni groše, osel je osel, byť ho zlatem posel

man – z něm., vazal; *podmaniti*

z Řádu práva zemského (2. pol. 14. st.): „*Ale kdyby nižšie vyššiemu dal [políček], tociž vládyka šlechtici, nebo měštěnin a sedlák vládyce (...), má jemu uřata ruku býti.*“